

זה לורתו. והרא"ש [ט] כתב וזהו לורתו. וזרמז"ס [י] כתב, אם יתרחקו סדקיו זה מזה עד שיראו כשנים. וזרבינו חננאל ז"ר לורת ההימנך.

ובחזו"א [יא] כתב, וז"ל, יש לעיין לדעת המחבר דאין קטום אלא זרוב העלין, א"כ יקטמנו ויוכשר, ודליכא אחר יקטמנו ויצרך עליו אפילו לדעת הרמ"א ופשוט הסוגיא משמע דעציד כהימנך לית ליה תקנה, ואפשר דא"נ דדליכא אחר מזרכין עליו דעציד כהימנך במקצת דמ"ש מנקטס כיון שסומכין על הפוסקים דמכשרי נקטס ולדידהו עציד כהימנך הוא ע"פ פרש"י שיש לה כמין ז' שדראות, ובאמת מלשון הרי"ף והרא"ש שז"ירו את תמונת הימנך נראה דאינו פסול אלא כשנתעקמו כל ההוצין חזין לכאן וחזין לכאן, אלא דפסול אפילו נתעקמו מקצתן וכו', עכ"ל.

הא דכתב המג"א דנסדק כהימנך בעלין שאלל התיומת פסול, דעלמ דזרי המג"א היה אפשר לפרש דהיינו שהעלין שאלל התיומת נתרחקו זה מזה. אמנם מדזרי המ"ז והחזו"א מצוה דאין נפסל אלא כשנחלקו אותם העלים. וכן נוהגין שאין מקפידין זריוח שצין העלין, וזאת אם בשעת גידולו גדל כך יש לחוש לפירש"י.

בסדק עלה אמנעי כהימנך קשה להקל אף במקום שהיו מקילין צנחלק עלה אמנעי, כיון דלפי' הגר"א אף השו"ע מודה לפסול בזה.

עוד פרטים בזה:

א. נסדק כהימניק כל שהוא, הורה מרן החזו"א דהוא כשר לכתחילה, דהימניק שז"ירו הראשונים הוא כמו כלי שהוא פתוח הרבה וכנ"ל, אבל אם הוא פתוח מעט אף

שאחד פונה לצד אחד והשני פונה לצד השני אם הוא מעט הרי זה כשר.

ב. נסדק הלולב כהימנך שהוא פסול, היינו שיש להם כפיפה לצ' הכיוונים וכז"ר שז"ירו הראשונים. אמנם ישנם לולבים שאותו הריווח העושה הימנך כשנחלק מעט לא יעשה הימנך אם נחלק יותר.

ג. לולב שנחלק ונסדקו העלין ויש ריווח ביניהם, והעלין פונים אחד לכאן ואחד לכיוון השני ועלין א"כ ישר למעלה, הרי זה הימנך, א"כ לריך התצוננות שהם פונים לשני הצדדים.

ד. יסוד פסול נסדק כהימנך הוא כמצוה לעיל וכמ"ש הרמז"ס "שנתרחקו שני סדקיו זה מזה עד שיראו כשנים". ולפי"ז אם אינו נראה כשנים, כגון שצתוך התיומת יש קרא, ואם לא היה שם קרא היה נראה כהימנך קטן, נראה דשפיר דמי וכשר, דעכשיו שלא נראה כשנים אין צו פסול של הימנך, ועל כן אין להוריד את הקרא, וכל זמן שהקרא מונח שם ולא ניכר ההימנך הרי הוא כשר.

ה. לולב שנסדק כהימנך, אם עדיין לא נתקשו העלין וכשמחזירין אותו לא ניכר ההימנך, אפשר להדציקו והרי הוא כשר.

ו. קוצים היוצאים למעלה צראש הלולב, לאחר שנסתיימו גוף העלין והם נחלקים כהימנך, אם הם קוצים קטנים וכדרך הלולבים כיון שכך דרכם הרי הם כשרים, אבל אם קוצים גדולים יותר מן הרגיל והם נחלקים כהימנך, הוי בכלל הימנך ופסול.

ז. לולב שצתיומתו יש שני עלים, עלה אחד הוא עלה וחצי [פירוש: כפול ואינו כפול לגמרי אלא עד חצי רוחב העלה] ועלה אחד הוא ז' עלים וחצי [פירוש: כפול ועוד כפל

שער הציון

[ט] סי' ד': [י] פרק ח' הל' ג': [יא] סי' קמ"ה ס"ק ח':

עוד ענינים:

א. כסכוס בעלי הלולב היינו שזשעה שמוליק ומציא מתנענעים נמי העלין. ומצואר דלריך הלולב להיות צאופן ששיך כסכוס. ומצינו טפח כדי לנענע צו.

ב. חילן שנראה כמין דקל וענפיו כשנפתחין הם כמין עגול, אין זה לולב.

ג. ציוס צ' של סוכות מסתמא-עדיף לולב נאה ותיומתו פתוחה משהו מאשר לולב סגור לגמרי. דהא המג"א מכשיר נחלק לגמרי, ואף דהרעק"א הציא דהתוס' חולקין, מ"מ בתוס' לא מצינו חומרא דנחלק משהו.

קטן שכנגד השדרה], וחציו של זה משלים לחציו של זה שנראה שנחלק העלה השני חציו אחד לכאן וחציו אחד לכאן, אע"פ שנעשה ע"י הקרא שגדלה וחיתה את העלה, הרי הוא נחלק התיומת, עכ"פ לשיטת הגאונים, ואף לשאר השיטות מסתברא דפסול.

שרוף בגב הלולב

אם שרוף ואכול צגז הלולב מהחמה אין צזה חסרון. אבל אם הוא ממש חתיכה גדולה יש לדון צזה דאולי מיקרי נתיבש השדרה.